

PRIMEUR VOOR VERGISTER OP KIPPENMEST

Eclectic Energy uit Barneveld heeft een primeur, ze zal de eerste vergister op pure kippenmest realiseren. Dit zal gebeuren in het Friese dorp Drogeham bij Drachten, waar een bestaande biogasinstallatie wordt omgebouwd en zo geschikt wordt gemaakt voor het vergisten van kippenmest. Het voordeel van de vergister is dat geen gebruik gemaakt hoeft te worden van co-substraten, omdat de kippenmest van zichzelf al een hoge biogasopbrengst heeft. De installatie in Drogeham gebruikt jaarlijks 12.000 ton kippenmest en levert iets meer dan 440.000 kilowattuur aan elektriciteit op. Eclectic Energy denkt dat dit zeker niet de laatste vergister zal zijn die gebruik maakt van deze techniek, er is namelijk veel interesse uit het gehele land.

DUITSLAND EN NEDERLAND MOETEN MEER SAMENWERKEN OP ENERGIEGEBIED

Dit was een breed gedragen conclusie op de eerste Nederland – NRW energieconferentie in Heerlen van 10-11 september. Twee dagen lang troffen partijen uit Nord Rhein Westfalen en Nederland elkaar in Heerlen om kennis en contacten uit te wisselen op energiegebied. Beide landen waren goed vertegenwoordigd met bestuurders, ambtenaren, wetenschappers en bedrijfsmensen. Duitsland houdt de spurt op duurzame energie erin, praktijkervaring en biomassaonderzoek versterkt elkaar. Toch blijft samenwerking moeizaam. Als Heerlen teveel stroom heeft, kan het alleen via Groningen naar de Ruhrgebied. En waar een programma bestaat om samenwerking te stimuleren (INTERREG), daar wordt dit geteisterd door bureaucratie. Maar de noodzaak is hoog, uitwisseling van kennis en contacten blijft nodig en beide landen gaan er iets aan doen. De conferentie was in ieder geval boven verwachting leuk, levendig en informatief. Een duw in de rug ook voor onze eigen lokale samenwerking over de grens.

COSUN GAAT BIOBASED, FRAUNHOFER STORT ZICH OP VOORBEWERKING

Alex Benschop is na een loopbaan in vergistingsland nu aan de slag bij Cosun. Hij zet zich daar in voor de productie van waardevolle materialen uit landbouwgewassen. Vooral over de (rest)waarde van suikerbieten raakte hij niet uitgesproken op de NL-NRW energieconferentie. De ene toepassing in schoonheidzalfjes na de andere passeerde in zijn boeiende presentatie. Fraaie toekomstbeelden op de conferentie ook van het gerenommeerde Duitse Fraunhofer Instituut. Dat ziet veel in de voorbereiding van organische reststoffen met processen zoals persen van natte biomassa, flash pyrolyse van stengels en het hoge druk carboniseren van zeer natte biomassa (80% vocht). Testopstellingen voor deze routes zijn gebouwd en worden geëvalueerd op hun waarde in de toekomst. De kinderziekten van miscanthus zijn nu definitief voorbij, zo liet een hoogleraar uit Bonn weten in Heerlen. En hij kan het weten: hij is er op gepromoveerd. De presentaties zijn binnenkort te downloaden via de BEON website:

www.bioenergieclusterootnederland.nl/downloads.

SLOTCONFERENTIE BIO-RES GOED BEZOCHT

Johan Voshaar van de stichting Groen Gas Nederland heeft de oorkonde al boven zijn bed hangen. Hij won op 24 september de ereprijs als Bio-energie expert van de EUREGIO. De quiz was een vrolijk intermezzo op een informatieve dag in het Van der Valk hotel in Hengelo. Goed waren de presentaties van Christof Wetter over de warmtebenutting van vergisters en de resultaten over alternatieve energiegewassen. Veelbelovend de plannen voor de combivergister. Ook bieden het vervolg in het INTERREG Groen Gas programma mooi perspectief, evenals de NL-D bio-energie Verein. Vervolg is belangrijk voor de onderwerpen die nog duidelijk meer werk nodig hebben voor mooi resultaat: voorbereiden van gras en de inzet van enzymen. Ook deze presentaties binnenkort op onze website.

HOUTKETELS IN VRIEZENVEEN, TWICKEL EN DENEKAMP

De houtketelbusiness is booming. Cogas Duurzaam presenteerde op 26 september 2012 trots haar nieuwste aanwinst bij het zwembad de Stamper in Vriezenveen. Cogas levert daar warmte uit houtsnippers. Een mooi BEON team: Bruins & Kwast levert de snippers en brengt ze daarvoor eerst op specificatie: ze mogen niet te nat zijn. KARA heeft de 300 kW ketel ontworpen: een typisch oerdegelijk exemplaar die mooi past in een container. Ook voor het snipperhout is een container neergezet. En blijft het zwembad De Stamper bestaan? We hopen van wel. Maar mocht het worden vervangen, dan gaat de twee zeecontainers in ieder geval mee.

Ook nieuws vanuit het oude landgoed Twickel: het resthout van de zagerij wordt benut voor warmte in het kasteel. De 400 kW installatie komt buiten de gracht te staan, uit het zicht. In dit geval is Heatplus de trotse leverancier. Ben Reuvekamp vertelde op 18 september dat zij ook de ketels zullen leveren voor het project in Denekamp waar Twence samenwerkt met de woningbouwcorporatie voor de verwarming van het centrum van het dorp. Eerder stond daar een bio-diesel gestookte installatie. Landschap Overijssel gaat helpen met de levering van het hout.

OOK BOEREN GAAN VOOR HOUTKACHELS

Geen vergister? Dan een houtkachel! Op 10 oktober organiseert Stimuland een bijeenkomst voor agrarische ondernemers die interesse hebben in een kachel. Zij doet dat samen met CCS onder het programma 'Praktijknetwerk Innovatieve Techniek en Logistiek van Houtverbranding'. De bijeenkomst vindt plaats bij het recreatiebedrijf De Koeksebelt in Ommen. Meer informatie op:

<http://www.stimuland.nl/content.php?cid=216,nl&activiteit=64>

LANCERING ENERGIEFONDS LATER DAN VERWACHT

Het energiefonds van de provincie Overijssel start later dan verwacht. Pas eind van het jaar of begin volgend jaar gaat het open. Theo Rietkerk riep bio-energiepartijen op 27 september op om met goede voorstellen te komen. Een dag eerder hadden BEON partijen al met elkaar gesproken over de bundeling van projecten tot portfolio's op het gebied van vergisting, verbranding en vloeibare bio-brandstoffen.

BIO-ENERGIEDAG OOST-NEDERLAND OPENT INSCHRIJVING

Inschrijven voor de Bio-energiesdag Oost-Nederland van 1 november in Zwolle is vanaf nu mogelijk. Dit kan door een mail te sturen naar info@bioenergieclusterootnederland.nl onder vermelding van voornaam, achternaam, bedrijf en voorkeur voor parallelsessie (biobased economy of energie uit het landschap). Met een lezing van Friesland Campina over het belang van bio-energie voor de verduurzaming van het bedrijf is het programma ook compleet. Graag verwelkomen wij u op 1 november in Zwolle voor een actieve en leerzame dag over bio-energie!

MESTZAKVERGISTING EN DIGESTAATVERWERKING - IN DE ACHTERHOEK BLIJFT VERGISTING SWINGEND

Agrarische ondernemers blijven geïnteresseerd in mestvergisting. Een groep van 35 mensen bezocht op 5 september drie inspirerende projecten in de Achterhoek. Eerste project was op proefboerderij De Marke, waar met het bedrijf FermTech gewerkt wordt aan een boerderij installatie met volledige digestaatverwerking. Van 6.000 m³ mest wordt bodemverbeteraar gemaakt, met struviet en sproeiwater. En biogas uiteraard. Ook is de eerste echte mestzakvergister in Nederland bezocht, gebouwd door de grote biogaspromotor Arjan Prinsen. Hij wil bewijzen dat met weinig kosten ook een goede vergister gebouwd kan worden. Hij rekent op 6-8 jaar terugverdientijd. De excursie werd besloten met een bezoek aan de covergistinginstallatie bij Groot Zevert in Beltrum. Een volledig verslag vindt u op de website van Stimuland, die deze boeiende excursie organiseerde:

<http://www.stimuland.nl/content.php?cid=207,nl&resultaat=32>

SITUATIE RONDOM VERGISTER HEETEN NOG ONDUIDELIJK

De failliete vergistingsinstallatie uit Heeten zou onderhands verkocht zijn. Wie de installatie heeft overgenomen is echter niet duidelijk. In eerste instantie leek de vergister te gaan naar het bedrijf VP Minovia die tijdens een openbare veiling 590.000 euro bood op de onroerende zaken. De Rabobank heeft deze bieding echter niet geaccepteerd. Met een bedrag van 7,6 miljoen euro was de Rabobank de grootste schuldeiser. Het gaat slecht in de vergistingsbranche. De vergister van Regeling in

Baarlo (Noord-Overijssel) is onlangs ook failliet verklaard. Deze was sinds 2007 in bedrijf.

INSPIREREND SYMPOSIUM 25 JAAR BTG

Trots toonde René Venendaal de producten die uit pyrolyse olie kunnen worden gemaakt. Biobased vanuit olie uit houtsnippers. Het bedrijf heeft een missie. Goede biomassa technologieën moeten sneller worden ontwikkeld en er is haast bij. Er zijn stevige zorgen over het klimaat en het smelten van de poolkap. Wat dat betreft heeft het bedrijf sinds haar oprichting in 1987 weinig aan “drive” ingeboet. Dat was ook te merken aan de uitgenodigde sprekers op het seminar op 27 september. Theo Rietkerk loofde de inzet van BTG en gaf een prachtige ingegraveerde eerste paal cadeau voor de Empyro plant in Hengelo. Anne Walraven (Future Fuel) vertelde over de gesprekken die ze heeft gehad met belangrijke mondiale kopstukken over hoe de wereld in elkaar steekt en waarom het zo lastig is om dingen wezenlijk te veranderen. Maurits Groen (Wakawaka light) liet zien hoe door een combinatie van vindingen en goede ondernemerszin veel bereikt kan worden op het gebied van elektriciteit voor de armen in zwart Afrika. Inspirerende verhalen voor het verzamelde BTG personeel en haar gasten in de Grolsch Veste.

AGENDA

- **4 oktober**, bijeenkomst gas geven voor duurzame energie, Geldermalsen.
- **4 oktober**, Biobased seminar, right here, right now, Zeton, Enschede.
- **10 oktober**, houtkachel bijeenkomst, Stimuland/ CCS, Ommen
- **18 oktober**, startbijeenkomst Groen Gas
- **1 november**, Bio-energiedag Oost-Nederland 2012, Zwolle.

CONTACT

Frans Feil
Coördinator Bio-energiecluster Oost-Nederland
coordinator@bioenergieclusterootnederland.nl
T: 053 – 486 1195
M: 06 – 51 12 18 17